

P.4492/90/91

ZIYCIA

Politechniki Śląskiej

16
maj '91

Rok akademicki
1990/91

nr 8

SENAT

■ Maj był miesiącem bardzo intensywnej pracy Senatu Politechniki Śląskiej. Odbyły się aż trzy posiedzenia: jedno zwyczajne i dwa nadzwyczajne.

Posiedzenie zwyczajne

■ 6 maja 1991 r. odbyło się szóste zwyczajne posiedzenie Senatu z następującym porządkiem obrad: sprawy personalne, zatwierdzenie zasad rozliczania zajęć dydaktycznych w r. ak. 1990/91, zatwierdzenie projektu Regulaminu Studiów, rozpatrzenie wniosku w sprawie przyznania uprawnień stałego członka Rady Wydziału Elektrycznego doc. Z. Cichowskiej, opinia Komisji Budżetu i Finansów o sprawozdaniu z działalności finansowej Uczelni w 1990 r., zatwierdzenie sprawozdania z działalności Uczelni za 1990 r., dyskusja nad projektem nowego schematu organizacyjnego Uczelni oraz sprawy bieżące i wolne wnioski.

■ W pierwszej części spraw personalnych Prorektor d/s Organizacji prof. Andrzej KLIMPEL przedstawił 10 wniosków dotyczących powołania na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Politechnice Śląskiej, poprzedzając każdy z wniosków szczegółową charakterystyką kandydata. Prorektor stwierdził ponadto, iż dla dwóch prezentowanych kandydatów toczyło się już postępowanie o tytuł

naukowy profesora, a dla pozostałych postępowanie takie zostanie wszczęte w najbliższym czasie oraz, że Senacka Komisja d/s Kadry Naukowej z wielką uwagą przeanalizowała wszystkie wnioski i zaopiniowała je pozytywnie. W dyskusji nad wnioskami głos zabrali; prof. S. Węgrzyn, doc. J. Chojcan, prof. J. Suwiński, prof. J. Składzien, prof. St. Mierzwiński, prof. W. Winkler, prof. Wł. Starosolski, prof. J.T. Gawłowski, prof. F. Krasucki, prof. A. Klimpel, prof. B. Drzęzła, prof. R. Sosnowski, doc. L. Dobrzański, doc. A. Wilk, prof. T. Glinka, prof. J. Zabłocki. Wszystkie wnioski Senat w głosowaniu tajnym zaopiniował pozytywnie. Wyniki głosowania były następujące: doc.dr hab.inż. Jan CHOJCAN (1.49, RAu) - 46 "tak", 1 "nie", 1 "wstrz."; doc.dr hab.inż. Bolesław POCHOPIEŃ (1.45, RAu) - 44 "tak", 1 "nie", 1 "wstrz."; doc.dr hab.inż. Jerzy CIBA (1.53, RCh) - 46 "tak", 0 "nie", 3 "wstrz."; doc.dr hab.inż. Kazimierz KURPISZ (1.44, RME) - 45 "tak", 0 "nie", 1 "wstrz."; doc.dr hab.inż. Antoni MOTYCZKA (1.50, RB) - 31 "tak", 9 "nie", 9 "wstrz."; doc.dr hab. inż. Józef BENDKOWSKI (1.57, RG) - 40 "tak", 2 "nie", 5 "wstrz."; doc. dr hab.inż. Marek HETMAŃCZYK (1.48, RM) - 45 "tak" 0 "nie", 4 "wstrz."; doc. dr hab.inż. Piotr ADAMIEC (1.49, RT) 39 "tak", 5 "nie", 2 "wstrz."; doc.dr hab.inż. Korneliusz MIKSCH (1.48, RI) - 40 "tak", 6 "nie", 3 "wstrz."; doc.dr hab. inż. Władcy-

sław MIZIA (1.52, RE) - 45 "tak", 4 "nie", 1 "wstrz."

Następne 3 wnioski dotyczyły powołania na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Instytucie Matematyki, który ogłosił konkurs na to stanowisko. Na konkurs wpłynęły 3 zgłoszenia. Komisja konkursowa (prof.dr hab. Janina Śladkowska-Zahorska, prof.dr hab.inż. Marian Palej, prof.dr hab.inż. Bohdan Mochnacki) po zapoznaniu się z kompletem dokumentów niezbędnych do kwalifikacji w drodze konkursu otwartego stwierdziła, że wszyscy kandydaci spełniają warunki, pozwalające na wystąpienie z wnioskiem o mianowanie na stanowisko profesora nadzwyczajnego. W dyskusji nad tymi wnioskami (prof. W.Winkler, prof. J. Zabłocki, prof. S.Węgrzyn, prof. A. Zastawny, prof. Wł.Starosolski, mgr J.Żeliński, prof. J.Suwiński i prof. Z.Kleszczewski) zwrócono z jednej strony uwagę na potrzeby kadrowe Instytutu Matematyki, z drugiej zaś na fakt, że jeden z kandydatów budzi wątpliwości (wiek - 65 lat, brak doświadczenia dydaktycznego). W tajnym głosowaniu, Senat zaopiniował pozytywnie także te wnioski, a wyniki głosowania na poszczególnych kandydatów były następujące: dr hab. Stefan CZERWIK (1.51, od X.1990 r. profesor nadzwyczajny w WSP w Częstochowie) - 42 "tak", 6 "nie", 1 "wstrz."; dr hab. Andrzej KAMIŃSKI (1.45, od 1970 r. zatrudniony w Oddziale Instytutu Matematycznego PAN w Katowicach) - 40 "tak", 6 "nie", 1 "wstrz."; dr nauk Władimir SRAGOWICZ (1.65, od VII.1990 r. docent w Instytucie Podstawowych Problemów Techniki PAN w Warszawie) - 26 "tak", 17 "nie", 3 "wstrz."

■ Przed przystąpieniem do podjęcia decyzji w sprawie zasad rozliczania zajęć dydaktycznych w r.ak.1990/91, JM Rektor poinformował, że na rok bieżący Uczelnia otrzymała przewidywane budżetowe w wysokości ok. 167 mld zł. Wobec trudnej sytuacji budżetowej Rektor zwrócił się z prośbą o rozważne potraktowanie projektu uchwały, którego treść (przedstawiona przez Prorektora d/s Studenckich doc. Bolesława POCHOPIENIA) jest następująca: 1) Roczne pensum dydaktyczne dla poszczególnych stanowisk wynosi: dla profesora zwyczajnego, profesora nadzwyczajnego, profesora kontraktowego, docenta, docenta kontraktowego,

adiunkta i asystenta - 210 godz. obliczeniowych; dla st.wykładowcy - 300 godz.obl.; dla wykładowcy - 360 godz. obl.; dla lektora, instruktora - 540 godz.obl.; dla asystenta zatrudnionego po raz pierwszy na okres 1 roku - 120 godz.obl. 2) Pozostają w mocy dotychczas podjęte decyzje Rektora dot. obniżenia pensum do 120 godz.obl. nauczycielom akademickim posiadającym tytuł naukowy profesora, którzy przekroczyli 65 rok życia (kobiety - 60 rok) oraz innym nauczycielom akademickim. 3) Z tytułu pełnienia funkcji nie przysługuje obniżka pensum. 4) Z tytułu prowadzenia pracy dyplomowej promotorowi zalicza się 15 godz.obl. za każdą pracę ocenioną pozytywnie. 5) Każda godzina niedociążenia dydaktycznego musi być rozliczona do dnia 30 września br. przez jednostkę zatrudniającą, w ramach środków przyznanych na działalność statutową lub w ramach realizowanych prac naukowo-badawczych, według stawek za godzinę obliczeniową obowiązującą w dniu rozliczenia. 6) W przypadku spraw nie ujętych w pkt. 1-5 niniejszej uchwały, stosuje się zasady obowiązujące w dniu 1 października 1990 r

W dyskusji nad projektem uchwały głos zabrali: dr B. Paluchiewicz, prof. F. Krasucki, prof. S.Węgrzyn, prof. W. Winkler, prof. L. Borcz, doc. L. Dobrzański, doc. B. Pochopień, prof. A.Zastawny. Dr B. Paluchiewicz zaprezentowała stanowisko Prezydium ZNP, w którym wyrażono pogląd, aby grupie profesorskiej przyznać obciążenie niższe, niż adiunktom i asystentom. Pomimo trudnej sytuacji finansowej Uczelni, Prezydium ZNP uważa, że ta grupa nauczycieli akademickich powinna być wyróżniona, ze względu na pełnienie innych obowiązków. Podobny pogląd w tej sprawie wyrazili także inni dyskutanci, stwierdzając m.in. iż w propozycji Władz Rektorskich tytuł profesorski jest mało doceniany. Wyrażono jednocześnie obawy, czy w końcu roku akademickiego można podejmować decyzje, które spowodowałyby zwiększenie kosztów, skoro na początku roku akademickiego wszyscy byli przygotowani do pensum w wysokości 210 godz. Ponadto zwrócono uwagę, aby uchwałę o wysokości pensum dydaktycznego na przyszły rok akademicki podjąć przed jego rozpoczęciem. W dyskusji zaproponowano również wniosek, aby uchwałę uzupełnić stwierdzeniem, że

"z uwagi na trudną sytuację finansową w jakiej znajduje się Uczelnia, zrównuje się pod względem wysokości pensum wszystkie grupy nauczycieli akademickich wymienione w pozycji 1". Senat w głosowaniu jawnym opowiedział się za przyjęciem wniosku (29 "tak", 3 "nie", 9 "wstrz.") oraz za przyjęciem uchwały w sprawie zasad ustalania wymiaru pensum dydaktycznego i godzin obliczeniowych wraz z poprawką (35 "tak", 6 "wstrz.").

■ W następnym punkcie obrad przewidywano zatwierdzenie Regulaminu Studiów. Uprzedzając fakty, do zatwierdzenia jednak nie doszło. A dlaczego? Otóż projekt Regulaminu Studiów jest opracowany. Prorektor d/s Studenckich B. POCHOPIEŃ poinformował, iż Komisja powołana do opracowania regulaminu zakończyła prace nad projektem. Do 22 kwietnia br. wpłynęły w sumie 23 uwagi na piśmie dotyczące opracowywanego projektu. Powołując się na art. 144 Ustawy o Szkolnictwie Wyższym Prorektor stwierdził, iż Regulamin Studiów powinien być uchwalony przez Senat co najmniej na 5 miesięcy przed rozpoczęciem roku akademickiego. Z kolei zgodnie z art. 208 ust. 3, wewnętrzne akty normatywne uczelni, powinny być uchwalone przez właściwe organy w okresie 1 roku od dnia wejścia w życie Ustawy. Dotyczy to również Regulaminu Studiów. W imieniu Komisji Prorektor zaproponował wprowadzenie drobnych korekt do kilku paragrafów rozprawzonego wcześniej projektu Regulaminu Studiów. Dyskusję rozpoczął doc. L. Dobrzański, który z upoważnienia Senackiej Komisji Statutowej zaapelował, aby aktów niższego rzędu nie uchylać przed zatwierdzeniem Statutu Uczelni. Ponadto powołując się na art. 201 Ustawy stwierdził, że termin określony w par. 144 nie ma zastosowania w r.ak.1990/91. Stanowisko to poparł przedstawiciel Samorządu Studenckiego, a w imieniu Prezydium KZ NSZZ "Solidarność - dr T. Grabowiecki. Zdaniem KZ NSZZ "S" opracowany regulamin jest zbyt restrykcyjny administracyjnie, zamiast być regulaminem ostrym. Dr T. Grabowiecki stwierdził również, że Komisja Zakładowa zgłosiła kilka uwag, które nie zostały uwzględnione, m.in. propozycja dotycząca umożliwienia wydłużenia okresu studiów z odpłatnością. W odpowiedzi

doc. B. Pochopień poinformował, że Komisja d/s Regulaminu rozpatrywała bardzo wnikliwie wszystkie zgłoszone propozycje, lecz istotnie nie wszystkie były uwzględnione, a różnice stanowisk zostały odzwierciedlone wariantowością.

W wyniku tych wypowiedzi, JM Rektor zaproponował odłożenie zatwierdzenia Regulaminu Studiów do czasu uchwalenia Statutu Uczelni. Wniosek przyjęto większością głosów przy 2 głosach "nie" i 5 "wstrzymujących się".

■ Prorektor d/s Organizacji prof. A. KLIMPEL przedstawił w kolejnym punkcie obrad pismo Rady Wydziału Elektrycznego, króra wystąpiła w sprawie przyznania doc. Z. Cichowskiej (na wniosek zainteresowanej) stałego członka Rady Wydziału. Po zreferowaniu przez Prorektora wykładni prawnej w tym zakresie rozwinęła się dość burzliwa dyskusja, w której głos zabrali: dr B. Paluchiewicz, mgr M. Turek, doc. L. Dobrzański, prof. S. Węgrzyn, mgr J. Żeliński, prof. T. Glinka, prof. J. Suwiński, prof. W. Cholewa i prof. J. Zabłocki. Sporo kontrowersji wzbudziła tu sprawa uprawnień, tzn. czy ew. przyjęcie wniosku związane będzie z pełnymi uprawnieniami członka Rady Wydziału, które posiadają nauczyciele akademicki ze stopniem doktora habilitowanego, czy też uprawnienia te będą takie, jak adiunkta, z wyboru będącego członkiem Rady. Przewodniczący Senackiej Komisji Statutowej stwierdził, iż Komisja proponuje w tym zakresie umieścić w Statucie zapis powołujący się na art. 189 Ustawy, zgodnie z którym Rada Wydziału może wystąpić z wnioskiem do Senatu o powołanie w skład Rady wszystkich nauczycieli akademickich mianowanych na stałe i zatrudnionych na danym Wydziale w pełnym wymiarze na stanowisku docenta lecz nie posiadających stopnia dra hab. Oczywiście przyznanie uprawnień stałego członka RW dla docentów bez habilitacji nie powinno naruszać proporcji między grupą profesorów i docentów, a pozostałymi członkami, zgodnie z art.47 ust. 2,3 i art.50 ust.3 Ustawy. W dyskusji zwrócono jednocześnie uwagę, że art. 189 Ustawy nie wyjaśnia sprawy, bowiem powołanie się w nim na art.50 daje dwie możliwości: albo pełne upraw-

nienia, albo głos doradczy. Zdaniem prof. T. Glinki, art. 189 nie odwołuje się do Statutu, więc wniosek można rozpatrzyć bez względu na to czy Statut jest uchwalony, czy nie. Inni dyskutanci wyrazili pogląd, iż sprawa ta dotyczy całej grupy docentów bez habilitacji, a więc należy ją rozpatrywać zgodnie z ustaleniami, statutowymi, czyli po uchwaleniu Statutu Uczelni. W tej sytuacji JM Rektor podjął decyzję, aby w świetle wyrażonych opinii zdjąć punkt z porządku obrad i wrócić ponownie do sprawy na jednym z kolejnych posiedzeń Senatu.

■ Opinię Senackiej Komisji d/s Budżetu i Finansów dotyczącą sprawozdania z działalności Uczelni za 1990 r. w zakresie gospodarki środkami majątkowymi i finansowymi przedstawił przewodniczący Komisji prof. St. MIERZWIŃSKI. W opinii m.in. wyrażono stwierdzenie, że gospodarka finansowa Uczelni w 1990 roku była poprawna. Za korzystne uznano działania zmierzające w kierunku zwiększania wydziałów, instytutów i katedr w gospodarowaniu środkami finansowymi oraz prace w zakresie kroczącej analizy i aktualizacji wysokości narzutu kosztów pośrednich działalności umownej, jako jednego z ważnych elementów efektywnej działalności pozabudżetowej Uczelni. Za działania ważne dla efektywności gospodarczej i wymagające poprawy uznano: odpowiedni dobór wykonawców oraz nadzór nad techniczną i finansową realizacją remontów i konserwacji, racjonalizację organizacji i zatrudnienia w sferze działalności administracyjnej i finansowej Uczelni oraz potrzebę prowadzenia bardziej szczegółowej analizy kosztów pośrednich. W świetle przeprowadzonej analizy gospodarki środkami majątkowymi i finansowymi, Komisja widzi na przyszłość potrzebę skonkretyzowania struktury organizacyjnej Uczelni, sprzyjającej efektywnemu gospodarowaniu oraz pogłębienie charakterystyki kosztów działalności eksploatacyjnej przez wyodrębnienie kosztów działalności w ośrodkach zlokalizowanych w Gliwicach, Katowicach i Rybniku, a także określenie wskaźników charakteryzujących efekty finansowe przypadające np. na jednego studenta, pracownika itp. Wskaźniki takie m.in. umożliwiłyby dokonywanie analiz po-

równawczych w stosunku do innych uczelni.

W konkluzji Senacka Komisja d/s Budżetu i Finansów wyraziła pozytywną opinię o wykonaniu planu rzeczowo-finansowego Uczelni w 1990 r. i wskazała na celowość realizacji zaleceń ujętych w swoim opracowaniu. Jednocześnie Komisja zaproponowała przyjęcie przez Senat sprawozdania Rektora z działalności Uczelni w roku 1990.

■ W dyskusji nad sprawozdaniem (prof. A. Zastawny, prof. W. Winkler, mgr W. Wydrychiewicz, p. M. Pac-Pomarnacka, dr W. Pillich) zwrócono uwagę m.in. na koszty działalności bytowej (12% kosztów ogólnych Uczelni), które można było tolerować w latach poprzednich ze względu na inne zasady finansowania państwa, a teraz ponoszone są przez wszystkich pracowników Uczelni. Jako przykład wymieniono tu dopłaty do Hotelu Asystenckiego (1,8 mld zł) i dopłaty do ADM (1,5 mld zł) oraz stołówek. W tym ostatnim przypadku rozpowszechniany jest - jak się wyrażono - precedens odstępowania kwitów uprawniających do ulgowych zakupów posiłków pracownikom spoza Uczelni. Mgr W. Wydrychiewicz poinformował, że w bieżącym roku nastąpiła istotna zmiana w dochodach z działalności ADM, gdyż wyłączenie z prawa lokalowego tzw. lokali użytkowych pozwala na osiągnięcie wysokich dochodów z dzierżawy. Zdaniem jednego z dyskutantów w Uczelni powinna być wytypowana jednostka, która w sposób ciągły dokonywałaby analizy kosztów w poszczególnych sferach działalności, celem ich optymalizacji. JM Rektor wyraził pogląd, że sprawy poruszone w dyskusji będą musiały być podjęte w Uczelni, chociaż niektóre z decyzji nie będą zapewne popularne. Poinformował również, że rozważana będzie możliwość sprzedaży domów i mieszkań, będących własnością Uczelni.

W głosowaniu jawnym, Senat przyjął sprawozdanie z działalności Uczelni w roku 1990 większością głosów, przy 4 głosach "wstrzymujących się". Omówienie sprawozdania publikujemy w niniejszym numerze.

■ W następnym punkcie obrad, odbyła się dyskusja nad projektem schematu organizacyjnego Uczelni. We wprowadzeniu do dyskusji, Prorektor A. KLIMPEL poinformował, iż

rozpisane hasła w dostarczonym schemacie struktury organizacyjnej nie oznaczają poszczególnych jednostek, lecz są to problemy, którymi winny zajmować się poszczególne działy Uczelni. Istotnym novum projektu jest nadanie odpowiedniej rangi wydziałom w zakresie działalności gospodarczo-technicznej i administracyjno-ekonomicznej. Jest to sugestia, która wyrażona była w wielu dyskusjach na ten temat. W charakterze przykładu Prorektor zacytował, niektóre wypowiedzi; z protokołu posiedzenia Rady Wydziału Elektrycznego, w których stwierdza się, że administracja centralna komplikuje, a często nawet przeszkadza w normalnym funkcjonowaniu Uczelni. Zdaniem dyskutantów należy przekazać większość spraw na poziom instytutów, a kontrolę od strony finansowej powierzyć Kwesturze. Wyrażono również sugestię wyraźnego oddzielenia administracji od zarządzania. Administracja winna pełnić rolę służebną w stosunku do jednostek podstawowych i wewnętrznych Uczelni, natomiast zarządzanie należy do kompetencji Rektora i Prorektorów.

Po wypowiedzi Prorektora odbyła się dyskusja, w której głos zabrali: doc. L. Dobrzański, prof. St. Mierzwiński, prof. Wł. Starosolski, prof. S. Węgrzyn, prof. A. Zastawny, prof. J. T. Gawłowski, prof. W. Cholewa, dr J. Węglarczyk, prof. L. Borcz i prof. J. Suwiński. Doc. L. Dobrzański wyraził; pogląd iż przed zatwierdzeniem Statutu Uczelni dyskusja jest niecelowa, ponieważ wiele spraw wymaga właśnie rozstrzygnięć statutowych. Dotyczy to m.in. zakresu kompetencji Dyrektora Administracyjnego i organów jednoosobowych Uczelni. Inni dyskutanci stwierdzili, że sprawa organizacji Uczelni musi być dyskutowana równolegle ze Statutem, albowiem są to kwestie wzajemnie zależne. Podkreślono, że punktem wyjścia w schemacie organizacyjnym muszą być ustalenia statutowe w zakresie kompetencji Rektora i Dziekana. Nadmiar kompetencji przyznany Dziekanowi, może okazać się bowiem bardzo szkodliwy. Przestrzegano przed konstruowaniem trzeciego poziomu administracyjno-techniczno-finansowego na szczeblu wydziałów. Zwrócono uwagę, że filozofia działania uczelni wyższych powinna być oparta na jednoosobowej władzy demokratycznie wybranego Rektora, Dziekana.

■ W sprawach bieżących i wolnych wnioskach JM Rektor przekazał informacje o Konferencji Rektorów Wyższych Szkół Technicznych w Rzeszowie (o konferencji pisaliśmy w poprzednim numerze ("Z ŻYCIA...")).

Prof. J. SUWIŃSKI zapytał o skutki finansowe związane z wycofaniem udziałów w spółkach. W odpowiedzi mgr W. WYDRYCHIEWICZ wyjaśnił, że zbycie udziałów nie przyniosło zysków, ani też zbyt dużych strat.

Prof. B. DRZEŻLA w swojej wypowiedzi wyraził obawę, że w związku z daleko idącą liberalizacją innych uczelni w zakresie egzaminów wstępnych, liczba kandydatów na naszą Uczelnię może okazać się zbyt mała. W tej sytuacji - zwrócił się zapytaniem, czy w ramach reklamy słowo "egzamin" może być zastąpione słowem "sprawdzian", co byłoby pewnym złagodzeniem rygoru przyjęć na studia. JM Rektor udzielając odpowiedzi stwierdził, że jeżeli chcemy być Uczelnią o odpowiedniej randze, możemy zmieniać formę, lecz nie możemy obniżać "poprzeczki".

■ Obrady zakończono przyjęciem protokołu z poprzedniego zwyczajnego posiedzenia Senatu.

Pierwsze posiedzenie nadzwyczajne

■ 13 maja 1991 r. odbyło się w Ośrodku Szkoleniowym w Rybniku pierwsze nadzwyczajne posiedzenie Senatu, w całości poświęcone dyskusji nad projektem Statutu Politechniki Śląskiej. Posiedzenie rozpoczęło się o godz. 9³⁰. Obrady otworzył JM Rektor Wilibald WINKLER. Przed dyskusją, sprawozdanie z działalności Senackiej Komisji Statutowej złożył jej przewodniczący doc. dr hab. inż. Leszek DOBRZAŃSKI, a następnie dr inż. Tadeusz GRABOWIECKI zaprezentował stanowisko Komisji Zakładowej NSZZ "Solidarność". Początek dyskusji dotyczył w zasadzie stanowiska KZ NSZZ "S". Zgodnie z propozycją JM Rektora, w dalszej części dyskusji skoncentrowano się na dwóch zasadniczych tematach: "podstawowe jednostki organizacyjne Uczelni" oraz "kierownicy jednostek organizacyjnych nie będący organami jednoosobowymi". Dyskusja była bardzo ożywiona i z jedną przerwą trwała do godz. 17³⁰. Z przykrością należy odnotować nieobecność w obradach przedstawicieli studentów.

■ Sprawozdanie z działalności Senackiej Komisji Statutowej przedstawiono na piśmie. W swoim wystąpieniu doc. L. DOBRZAŃSKI omówił podstawowe wątki tego sprawozdania, zwracając uwagę na sposób tworzenia projektu Statutu oraz efekty dyskusji nad tym projektem. Od powołania Komisji przez Senat (1.12.1990 r.) upłynęło ponad pięć miesięcy i w tym okresie Komisja odbyła ok. 20 zebrań w pełnym składzie oraz 35 spotkań roboczych poszczególnych Podkomisji. Ponadto odbyło się wspólne posiedzenie Komisji Statutowej i Komisji d/s Kadry Naukowej oraz posiedzenie z przedstawicielami Uczelnianego Zarządu Samorządu Studenckiego. 11 kwietnia br. Senacka Komisja skierowała projekt Statutu do publicznej dyskusji w naszym środowisku akademickim. W wyniku tej dyskusji przekazano do Komisji 17 wypowiedzi na piśmie, w tym 5 grupowych z KW NSZZ "S" - RAu, Rady Wydziału Elektrycznego, Rady Związku Nauczycielstwa Polskiego w Pol.Śl., Zarządu Uczelnianego Samorządu Studenckiego i Studium Wychowania Fizycznego.

Spośród możliwych wersji ogólnej struktury Statutu (czytamy w sprawozdaniu Komisji), nie wybrano:

- wersji "minimalnej", zawierającej wyłącznie przepisy wymagane przez Ustawę do rozstrzygnięcia w Statucie (Statut byłby wtedy nieczytelny, należałoby ograniczyć się do rozstrzygnięć fakultatywnych rezygnując z uwzględnienia niektórych spraw oczekiwanych przez społeczność akademicką);
- wersji "pełnej", zawierającej wszystkie rozstrzygnięcia wymagane i możliwe do ujęcia w Statucie (wraz z cytataми większości paragrafów Ustawy), a także przepisy możliwe do uregulowania w aktach niższego rzędu, np. w regulaminach, uchwały Senatu i zarządzeniach Rektora.

Opracowana wersja Statutu jest - jak podano w sprawozdaniu - wersją "komplementarną kompleksową" zawierającą zarówno przepisy obligatoryjne, jak i fakultatywne wymagane przez Ustawę do rozstrzygnięcia w Statucie. Zawiera także postanowienia w zasadniczych sprawach, których rozstrzygnięcie oczekiwane jest przez społeczność akademicką. Dla zapewnienia czytelności Statutu, powtórzono w niektórych miejscach postanowienia Ustawy. Projekt Statutu jest "kompleksowy",

nie zawiera załączników. Dla zapewnienia elastyczności działania w oparciu o jego przepisy konsekwentnie realizowano zasadę, że sprawy mniejszej rangi mogą być regulowane aktami prawnymi niższego rzędu (regulaminy, uchwały Senatu, Zarządzenia Rektora). Projekt Statutu w opracowanej przez Senacką Komisję Statutową wersji, podzielony jest na pięć działów zatytułowanych: Postanowienia ogólne, Ustrój Politechniki Śląskiej, Studia i studenci, Pracownicy Politechniki Śląskiej, Przepisy przejściowe i końcowe.

Podczas opracowywania projektu Statutu, Komisja przyjęła generalnie zasadę poszukiwania wspólnych rozwiązań poprzez wymianę argumentów, unikając w ten sposób przedstawienia w projekcie Statutu - w miarę możliwości - rozwiązań wariantowych. W dwóch przypadkach nie udało się dotrzymać tej zasady, w wyniku rozbieżności opinii, które wynikły z reakcji członków Komisji na głosy dyskutantów, dostarczone po rozpowszechnieniu pierwszej części projektu Statutu. W efekcie tych rozbieżności, w przedstawionym pod obrady Senatu projekcie Statutu, znalazły się dwa warianty dotyczące sposobu i trybu wyłaniania kierowników wewnętrznych jednostek organizacyjnych oraz dwa warianty dotyczące maksymalnego okresu zatrudnienia adiunktów, nie posiadających stopnia naukowego doktora habilitowanego.

W kwestii pierwszej przedstawił: wariant I, wg którego kierownik wewnętrznej jednostki organizacyjnej Wydziału jest wybierany w głosowaniu tajnym przez wszystkich nauczycieli akademickich, zatrudnionych w danej jednostce organizacyjnej i przez przedstawicieli pozostałych pracowników tej jednostki; wariant II, wg którego kierownik wewnętrznej jednostki organizacyjnej jest powołany przez Rektora na wniosek Dziekana, po zasięgnięciu opinii ogółu nauczycieli akademickich zatrudnionych w tej jednostce.

Drugą sprawą przedstawioną w projekcie Statutu wariantowo jest maksymalny okres zatrudnienia adiunktów bez habilitacji. W wariantcie I przewidziano mianowanie na stanowisko adiunkta na czas nieokreślony, z zastrzeżeniem, że zatrudnienie na tym stanowisku nie może być dłuższe niż 40 lat. W wa-

riancie II mianowanie na stanowisko adiunkta odbywałoby się również na czas nieokreślony, z tym że zatrudnienie na tym stanowisku doktora bez habilitacji nie powinno być dłuższe niż 15 lat, w przypadku uzyskania kolejnych pozytywnych ocen okresowych. Przy pozytywnej okresowej ocenie pracownika zatrudnionego na stanowisku adiunkta (wg tego wariantu), Rektor na wniosek kierownika wewnętrznej jednostki organizacyjnej, po pozytywnej opinii Rady Wydziału, może przedłużać okres zatrudnienia na stanowisku adiunkta na kolejne okresy czteroletnie, nie dłużej niż do 40 lat.

■ Drugim dokumentem dostarczonym na piśmie przed dyskusją i zreferowaniem przez dr inż. T. GRABOWIECKIEGO było "Stanowisko Komisji Zakładowej NSZZ "Solidarność" Politechniki Śląskiej w sprawie projektu Statutu Uczelni", które publikujemy niżej w całości:

"Komisja Zakładowa NSZZ "Solidarność" po zapoznaniu się z treścią projektu Statutu Politechniki Śląskiej w Gliwicach - opracowanego przez Senacką Komisję Statutową oraz z uwagami członków Związku wyraża następującą opinię:

1. Projekt stanowi zestawienie zapisów regulujących szczegółowo dużą liczbę aspektów życia Uczelni, natomiast daje się w nim zauważyć brak wyraźnej artikulacji ogólnych zasad funkcjonowania Uczelni.

2. Projekt zawiera wiele sformułowań zbędnych przy jednoczesnym pobieżnym potraktowaniu istotnych dla działań Uczelni uregulowań, m.in. dotyczących organizacji administracji i gospodarowania finansami Uczelni.

3. W aktualnej sytuacji Uczelni cechującej się dużą płynnością uwarunkowań zewnętrznych należy spodziewać się, że konieczne będą częste zmiany poszczególnych sformułowań Statutu. Należy zatem tak skonstruować Statut, aby dużą część uregulowań dało się przenieść do załączników, których zmiana wymagałaby znacznie mniejszego nakładu pracy.

W konkluzji stwierdzamy, że projekt stanowi dokument zawierający wiele szczegółowych przemyśleń i wraz z opiniami zainteresowanych środowisk jest dobrym materiałem wyjściowym do opracowania ostatecznej wersji Statutu. Wymaga on jednak daleko idących zmian porząd-

kujących jego treść i redukujących objętość. Można to osiągnąć przez:

1. Przeniesienie znacznej liczby paragrafów do załączników takich jak: Regulamin Senatu, Regulamin Rady Wydziału, ordynacje wyborcze, itp.

2. Ograniczenie zestawień zadań i kompetencji do ich podstawowego spisu.

3. Uporządkowanie struktury poszczególnych działów Statutu.

4. Wykreślenie sformułowań nie wnoszących konkretnych treści merytorycznych.

Ponadto uważamy, że należy:

1. Wprowadzić do Statutu ogólne zasady gospodarowania finansami Uczelni.

2. Wpisać w Statut ogólne zasady funkcjonowania i organizacji administracji Politechniki Śląskiej.

W przypadku uwzględnienia przez Senat Politechniki Śląskiej przedstawionej opinii Związek Zawodowy "Solidarność" przedstawi zestaw uwag ogólnych i szczegółowych oraz deklaruje chęć współpracy w tworzeniu ostatecznej wersji Statutu Uczelni".

W załączeniu do cytowanego wyżej "Stanowiska..." przedstawiono uwagi ogólne do opracowanego projektu Statutu, uzasadniające wyrażone opinie. W konkluzji dr T. Grabowiecki stwierdził, że przedłożona wersja projektu Statutu nie może być przyjęta przez "Solidarność" i w tej sytuacji nie widzi celowości prowadzenia szczegółowej dyskusji.

■ Można było odnieść wrażenie, że po tym wystąpieniu zakończone zostaną obrady Senatu. JM Rektor zwrócił się z prośbą o wypowiedzi dotyczące głównie wyrażonej w "Stanowisku..." opinii. Dyskusja (dr B. Paluchiewicz, prof. J. Suwiński, prof. St. Tomaszek, prof. J.T. Gawłowski, prof. S. Węgrzyn, mgr J. Żeliński, prof. L. Borcz i prof. F. Krasucki) rozwinęła się jednak poza nakreślone ramy. Oprócz wypowiedzi nawiązujących do opinii zawartych w "Stanowisku..." (np. że projekt Statutu jest zbyt obszerny), zaczęły pojawiać się - niejako automatycznie - propozycje, adresowane do konkretnych paragrafów Statutu. Uznano tym samym, że wyjazdowe posiedzenie Senatu, nie może zakończyć się po kilkudziesięciu minutach. Senatorzy wykazali dojrzałość i nieskrywaną chęć dyskusji merytorycznej, co okazało się w dalszej części obrad.

■ W tej sytuacji JM Rektor zaproponował, aby dalszą część dyskusji ukierunkować na węzłowe problemy funkcjonowania Uczelni. Przyjęto więc, że przedmiotem dyskusji będą dwa rozdziały (zawarte w dziale II projektu pt. "Ustrój Politechniki Śląskiej"), tj.: rozdz. I - Podstawowe jednostki organizacyjne" i rozdz. VII - "Kierownicy jednostek organizacyjnych nie będący organami jednoosobowymi Politechniki Śląskiej". W dyskusji wypowiedzieli się prawie wszyscy członkowie Senatu i zaproszeni goście (niektórzy kilkakrotnie). Mam nadzieję, że zarówno Szanowny Czytelnik, jak i dyskutanci wybaczą, iż w tym miejscu nie zostaną wymienione zwyczajowo nazwiska dyskutantów. Podsumowując dyskusję warto zwrócić uwagę na wstępne ustalenia, które w wyniku osiągniętego consensusu zostały podjęte (każdy dyskutowany paragraf projektu Statutu był jawnie głosowany). Przyjęto, że: podstawową jednostką organizacyjną Politechniki Śląskiej jest Wydział; w ramach Wydziału mogą być tworzone wewnętrzne jednostki organizacyjne takie, jak Instytut, Katedra (proponowany w projekcie "zespół przedmiotowy" jako trzecia jednostka wewnętrzna Wydziału został odrzucony); w miarę potrzeby w ramach Wydziału mogą być utworzone inne wewnętrzne jednostki organizacyjne; w instytucie powinno być zatrudnionych co najmniej 5 nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego, dla których Politechnika Śląska jest podstawowym miejscem pracy; w Katedrze powinien być zatrudniony co najmniej 1 nauczyciel akademicki posiadający tytuł naukowy profesora lub co najmniej 2 nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora habilitowanego, dla których Politechnika Śląska jest podstawowym miejscem pracy; w ramach Instytutu lub Katedry mogą być tworzone Zakłady oraz inne jednostki; w Zakładzie powinien być zatrudniony co najmniej 1 nauczyciel akademicki posiadający tytuł lub stopień naukowy doktora habilitowanego, dla którego Politechnika Śląska jest podstawowym miejscem pracy; Instytut, Katedrę, Zakład i inne jednostki wewnętrzne Wydziału tworzy, przekształca i znosi właściwa Rada Wydziału za zgodą Rektora (większością głosów); międzywy-

działową jednostką organizacyjną Politechniki Śląskiej może być Ośrodek lub Studium. Tylko sprawa wewnętrznych jednostek organizacyjnych Wydziału (Instytut, Katedra) przyjęta została jednogłośnie, pozostałe większością głosów. Są to oczywiście wstępne wyniki głosowania; Senat - zgodnie z programem posiedzenia - miał przedyskutować projekt Statutu, a nie podjąć uchwałę w sprawie jego przyjęcia. Nieco kontrowersji wprowadziła sprawa nazwy kierującego Instytutem dyrektor, czy kierownik - jak przewidywał projekt. Ostatecznie zdecydowano (większością głosów) pozostawić dotychczasową nazwę dyrektora.

Ostatnią sprawą, której poświęcono wiele czasu w dyskusji był problem powoływania dyrektorów (kierowników) wewnętrznych jednostek organizacyjnych Wydziałów. Okazało się, iż przedstawione w tym względzie dwa warianty w projekcie Statutu wzbudziły wiele kontrowersji. Z dyskusji wyłaniał się wariant pośredni, lecz nie został formalnie sprecyzowany. Wobec przedłużającego się czasu posiedzenia (wg zapowiedzi JM Rektora obrady miały trwać do godz. 17⁰⁰), zdecydowano się przerwać dyskusję, nie zajmując w tej kwestii stanowiska. JM Rektor zapowiedział, że następne nadzwyczajne posiedzenie Senatu poświęcone dyskusji nad projektem Statutu, odbędzie się 27 maja br. w Gliwicach.

Drugie posiedzenie nadzwyczajne

■ 27 maja 1991 r. odbyło się drugie nadzwyczajne posiedzenie Senatu, poświęcone dyskusji nad projektem Statutu Politechniki Śląskiej. Posiedzenie odbyło się w sali Senatu w Gliwicach i trwało (z krótką przerwą) od godz. 9⁰⁰ do 15³⁰. Otwierając obrady JM Rektor poinformował, że celem finalnym drugiego z kolei nadzwyczajnego posiedzenia jest podjęcie "Uchwały w sprawie zasad tworzenia jednostek organizacyjnych i powoływania ich kierowników". Członkowie Senatu i zaproszeni goście otrzymali projekt uchwały opracowany przez Senacką Komisję Statutową, zawierający zestaw 27 paragrafów przyszłego Statutu Uczelni, z których część została już przedyskutowana i sondażowo przegłosowana na pierwszym posiedzeniu nadzwyczajnym. Niestety w

posiedzeniu i tym razem nie uczestniczyli przedstawiciele studentów.

Dyskusja, którą prowadził JM Rektor była równie żywa, jak podczas pierwszego posiedzenia. Wypowiedziała się zdecydowana większość uczestników; niektórzy zabierali głos wielokrotnie i może dlatego pod koniec obrad wyczuwało się już atmosferę zmęczenia. Do końca jednak trwali wszyscy "na posterunku" i cel został osiągnięty. Uchwałę przyjęto większością głosów (na 41 obecnych za przyjęciem głosowało 38 osób, a 3 wstrzymały się).

■ Zanim doszło jednak do podjęcia uchwały, dyskutowano każdy punkt paragrafu, i podobnie, jak na pierwszym posiedzeniu nadzwyczajnym, każdy punkt poddawany był pod głosowanie. Dyskusję rozpoczęto od sprawy wyboru kierownika wewnętrznej jednostki organizacyjnej Wydziału, która nie została sfinalizowana na poprzednim posiedzeniu. Była to jedna z trudniejszych spraw. W projekcie uchwały - w efekcie prowadzonej dwa tygodnie wcześniej dyskusji - zaproponowano jeden wariant, zgodnie z którym kierownika wewnętrznej jednostki organizacyjnej Wydziału (Dyrektora Instytutu lub Kierownika Katedry) powołuje Rektor na wniosek Dziekana. Kandydata przedstawia Dziekan, spośród nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego, zatrudnionych w tej jednostce, dla których Politechnika Śl. jest podstawowym miejscem pracy, po uzyskaniu zgody kandydata. Kandydat musi uzyskać akceptację więcej niż 50% głosów w głosowaniu tajnym przez ogólne zebranie nauczycieli akademickich oraz przedstawicieli pozostałych pracowników tej jednostki w liczbie 10-15% liczby nauczycieli akademickich, zatrudnionych w tej jednostce, dla których Politechnika Śl. jest podstawowym miejscem pracy, przy obecności nie mniej niż 66% uprawnionych. Kilku dyskutantów niepokoił fakt, że na wybór kierownika wewnętrznej jednostki organizacyjnej Wydziału nie ma wpływu Rada Wydziału. Wniosek po długiej dyskusji przyjęto większością głosów, przy 4 głosach "sprzeciwu" i 3 "wstrzymujących się".

Także paragraf dotyczący liczby zastępców Dyrektora Instytutu nie

należał do łatwych. Zaproponowane sformułowanie "nie więcej niż dwóch" budziło u niektórych niezadowolone, wynikające z potrzeby zmniejszenia liczby funkcji kierowniczych. Podobny cel przyświecał tym, którzy uznali, że nie powinno się powoływać zastępcy kierownika katedry. W rezultacie przyjęto większością głosów, że w Instytucie może być powołanych nie więcej niż dwóch zastępców Dyrektora, a w Katedrze może być powołany zastępca kierownika (w tym drugim przypadku przy 8 głosach sprzeciwu). Zwrócono jednak uwagę, aby w ramach ograniczenia liczby funkcji słowo "może" nie przybierało słowa "musi".

W kwestii powołania Kierownika Zakładu ustalono (także większością głosów), że stosować się będzie zasadę podobną do powołania Dyrektora Instytutu i Kierownika Katedry. Kandydatem na tę funkcję może być nauczyciel akademicki posiadający tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego. Kandydata przedstawia zebraniu ogólnemu danej jednostki Dyrektor Instytutu lub Kierownik Katedry.

Dużo kontrowersji wzbudziła sprawa łączenia funkcji kierowniczych. W projekcie uchwały przyjęto, że osoba zatrudniona w Uczelni może jednocześnie zajmować wyłącznie jedną spośród wymienionych funkcji kierowniczych lub organów jednoosobowych: Rektor, Prorektor, Dziekan, Prodziekan, Kierownik jednostki międzywydziałowej i jego zastępca, Redaktor Naczelny Wydawnictwa Pol. Śl. itp. Oznaczałoby to, że jednocześnie dana osoba mogłaby pełnić np. funkcję Dziekana i Dyrektora Instytutu lub Kierownika Katedry. Wypowiedzi dyskutantów były skrajnie odmienne. Jedni uzupełniali listę wymienionych w projekcie funkcji, inni ją ograniczali. Padł wreszcie wniosek, aby paragraf dotyczący łączenia funkcji kierowniczych wykreślić. I właśnie w wyniku głosowania wniosek ten został przyjęty większością głosów. przy; 7 "nie" i 5 "wstrz."

■ I na zakończenie niniejszej relacji warto zwrócić uwagę przynajmniej na niektóre konsekwencje przepisów przejściowych i końcowych zawartych w uchwale, która weszła w życie z dniem uchwalenia przez Senat. Z mocy prawa dotychczasowe instytuty specjalizacyjne działające w ramach wydziałów stają się

katedrami, jeżeli nie spełniają wymagań określonych w uchwale dla instytutów, a spełniają wymagania określone dla katedr; dotychczasowy instytut pozawydziałowy (chodzi o Instytut Nauk Społecznych) staje się ośrodkiem. W ciągu 10 tygodni od daty wejścia w życie uchwały, Rektor wyda pismo okólne zawierające wykaz aktualnych podstawowych jednostek organizacyjnych Uczelni, wewnętrznych jednostek organizacyjnych wydziałów oraz jednostek ogólnoucześnień, międzywydziałowych i pozawydziałowych. Z chwilą wejścia w życie podjętej uchwały tracą moc odpowiednie postanowienia Statutu Politechniki Śląskiej z dnia 24.02.1986 r.

Z PRAC JM REKTORA

■ 9 maja br. odbyło się spotkanie JM Rektora i Rektora Nowosybirskiego Instytutu Elektrotechnicznego prof. A. Wostrikowa, podczas którego nastąpiło podpisanie umowy o współpracy naukowej na lata 1991-93 między obiema Uczelniami.

■ 17 maja br. odbyło się kolejne posiedzenie Komisji d/s Reformy Studiów. Przedyskutowano m.in. sprawy związane z udziałem nauk społecznych i języków obcych w programach nauczania.

■ W dniach 23-25 JM Rektor uczestniczył w eurokonferencji "Dreiländereck" w Zittau, w której udział wzięli przedstawiciele sąsiadujących krajów: CSRF, Polski i RFN. Konferencja odbyła się pod patronatem Prezydentów: Vaclava Havela, Lecha Wałęsy i Richarda von Weizsäkera. Głównym celem konferencji było wytyczenie kierunków aktywizacji współpracy w nauce, kształceniu i kulturze.

■ 25 maja br. odbyła się uroczysta promocja doktorów i doktorów habilitowanych. Pod nieobecność JM Rektora (p. wyżej), dyplomy wręczyli Prorektorzy prof. dr inż. Włodzisław Sikora i dr hab. inż. Bolesław Pochopień - prof. Pol. Śl.

■ 24 maja był świętem naszej Uczelni. W dniu tym, przed 46 laty dekretem Krajowej Rady Narodowej utworzona została Politechnika Śląska. Z tej okazji wszystkim nauczycielom akademickim i pozostałym

pracownikom oraz studentom, najlepsze życzenia składa tą drogą JM Rektor.

STOPNIE NAUKOWE, STANOWISKA

■ W kwietniu br. stopień doktora uzyskali: mgr inż. Antoni JANKOWSKI z Instytutu Mechanizacji Górnictwa (RG, 9.04.91 r., promotor - prof. dr hab. inż. Jerzy Antoniak), mgr inż. Barbara MAJKA-MYRCHA z Instytutu Przeróbki Kopaliny (RG, 9.04.91 rok, promotor - doc. dr hab. inż. Janusz Girczys).

■ Decyzją JM Rektora zostali powołani na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Politechnice Śląskiej następujący pracownicy: doc. dr hab. inż. Piotr ADAMIEC (RT), doc. dr hab. inż. Józef BENDKOWSKI (RG), doc. dr hab. inż. Jerzy CIBA (RCh), doc. dr hab. inż. Jan CHOJCAN (RAu), doc. dr hab. Stefan CZERWIK (RMF), doc. dr hab. inż. Marek HETMAŃCZYK (RM), doc. dr hab. Andrzej KAMIŃSKI (RMF), doc. dr hab. inż. Kazimierz KURPISZ (RME), doc. dr hab. inż. Korneliusz MIKSCZ (RI), doc. dr hab. inż. Władysław MIZIA (RE), doc. dr hab. inż. Antoni MOTYCZKA (RB), doc. dr hab. inż. Bolesław POCHOPIEŃ (RAu), dr nauk Władimir SRAGOWICZ (RMF). Wręczenie nominacji odbyło się 14 maja 1991 r. Gratulujemy!

DYDAKTYKA

■ Na Wydziale Elektrycznym, począwszy od semestru letniego bieżącego roku akademickiego, prowadzone są w formie zajęć nadobowiązkowych dla studentów wykłady z podstawowych przedmiotów elektrotechnicznych (teoria obwodów, metrologia, maszyny elektryczne, energoelektronika i elektroenergetyka) w języku angielskim. Według posiadanych informacji, jest to pierwszy w kraju wydział uczelni technicznej, który podjął się systematycznego prowadzenia wykładów z przedmiotów technicznych w języku angielskim. Wykłady są prowadzone przez pracowników naukowo-dydaktycznych Wydziału i cieszą się dużym zainteresowaniem studentów. Inicjatorem i organizatorem zajęć jest Prodzikan d/s Studenckich doc. dr hab. inż. Krzysztof KLUSZCZYŃSKI.

NAUKA

■ W dniach 27-30.05.1991 r. w Rudach koło Raciborza odbyła się II Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Techniczna nt. "Termiczna Utylizacja Odpadów - Procesy, Maszyny i Urządzenia".

Organizatorami Konferencji była Katedra Aparatury Ciepłej i Utylizacji Odpadów Politechniki Śląskiej. W obradach wzięło udział 70 uczestników, wygłoszono 25 referatów. Wśród gości zagranicznych z 7 krajów przybyli między innymi: Rektor Uniwersytetu z Eindhoven prof. Ir. M. TELS, przedstawiciel Ministerstwa Ochrony Środowiska Holandii Pan J.J. Quarles van UFFORD, a także J.F. FIRTH z British Coal Corporation i prof. E.M.M.G. NIEL IBM Interuniversitair Milieu-instituut Brabant z Holandii. Ze strony polskiej obecni byli przedstawiciele Ministerstwa Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, Narodowej Fundacji Ochrony Środowiska, Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach oraz profesorowie uczelni polskich zajmujących się powyższą problematyką.

Sponsorami Konferencji byli MOSZNIŁ i Fundacja Ochrony Środowiska SILVA z Warszawy. Tematykę obrad poszerzono o zagadnienia nowych technologii przeróbki węgla. Sponsorem tej części Konferencji była firma Van de Marel Menagement & Consultancy B.V. z Holandii, która zaprosiła dodatkowo na obrady 60 przedstawicieli polskich kopalń.

ORGANIZACJA

■ Zarządzenie Rektora: Nr 22/90/91 z dn. 9.04.91 r. - w spr. wprowadzenia do zarządzenia Nr 30/89/90 załącznika nr 4 dot. udostępniania pomieszczeń Politechniki Śląskiej organizacjom społecznym i politycznym, Nr 23/90/91 z dn. 15.04.91 r. - w spr. ustalenia stawek wynagrodzeń autorskich oraz wynagrodzeń za prace wydawnicze i opracowania redakcyjne Nr 24/90/91 z dn. 22.04.91 roku - w spr. powołania Komitetu Redakcyjnego Wydawnictw Naukowych, Nr 25/90/91 z dn. 23.04.91 r. - w spr. zmiany zarządzenia Nr 29/86/87 wprowadzającego regulamin przyznawania studentom nagrody za wyniki w nauce, Nr 26/90/91 z dn. 25.04.91 roku - w spr. likwidacji Zakładu

Doświadczalnego Elektroniki i Mechaniki Precyzyjnej.

■ Pisma Okólne: Nr 19/90/91 z dn. 28.03.91 r. - w spr. odpracowania 2 i 4 maja 1991 r., Nr 21/90/91 z dn. 16.04.91 r. - w spr. powołania Rektorskiej Komisji ds. Badań Własnych, Nr 22/90/91 z dn. 26.04.91 r. - w spr. powołania Komisji ds. Opracowania Regulaminu Przyznawania Świadczeń Pomocy Materialnej dla Studentów Studiów Dziennych.

■ Pisma według rozdzielnika: RD/13/90/91 z dn. 20.03.91 r. - w spr. stawek za godzinę zajęć dydaktycznych dla nauczycieli akademickich, RD/14/90/91 z dn. 22.03.91 r. - w spr. zasad wypłacania stypendiów za maj 1991 r., RD/15/90/91 z dn. 2.04.91 r. - w spr. odpłatności za miejsce w domu studenckim w miesiącu kwietniu br., RD/16/90/91 z dn. 23.04.91 r. - w spr. wypłaty stypendiów za miesiąc czerwiec br., RA/16/90/91 z dn. 16.04.91 r. - w spr. realizacji wypłat stypendiów dla studentów, którym powierzono obowiązki asystentów stażystów, RA/17/90/91 z dn. 20.04.91 r. - w spr. wprowadzenia nowych druków następujących dokumentów: 1) umowa o pracę 2) karta pracy portiera, RA/18/90/91 z dn. 23.04.91 r. - w spr. zmiany stawki za używanie samochodów prywatnych do celów służbowych.

WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

■ W sposób znaczący rośnie liczba krajów, do których udają się nasi pracownicy. W maju 1991 r. 74 pracowników Uczelni wyjechało do 14 krajów świata (w tym 4 w ramach programu "TEMPUS"). Najwięcej osób udało się tym razem do ZSRR (19), RFN (17) i CSRF (14); pozostałe do takich krajów, jak: Wlk. Brytania (5), Francja (4), Dania (3), Holandia (2), Finlandia (2), Włochy (2), USA (2) oraz Luksemburg, Jugosławia, Austria i Norwegia (po 1 osobie). 31 osób wyjechało na konferencje, 11 - w ramach wymiany, 8 - na konsultacje, 4 - na zaproszenie innego resortu, 2 - na staż i 1 osoba do pracy. 17 osób podało jako cel wyjazdu inne powody.

■ W tym samym okresie do Uczelni przybyło 14 osób z zagranicy, z ta-

kich krajów jak: ZSRR (6), CSRF (4), RFN (2), Jugosławia (1) i Wlk. Brytania (1).

6 osób przyjechało w ramach wymiany bezdewizowej (z ZSRR i CSRF), 5 na zaproszenia, 1 na staż naukowy i 2 osoby z innych powodów.

■ W maju br. Politechnika Śląska podpisała umowę o współpracy naukowej na lata 1991-93 z następującymi uczelniami zagranicznymi:

- Nowosybirskim Instytutem Elektrotechnicznym (ZSRR), podczas wizyty Rektora tego Instytutu w naszej Uczelni w dniach 8-14 maja br.,
- Wyższą Szkołą Górniczą w Ostrawie (CSRF), podczas pobytu delegacji tej Szkoły w Politechnice Śl. w dniu 15 maja br.,
- Politechniką w Doniecku (ZSRR), podczas pobytu naszej delegacji w Doniecku w dniach 15-19 maja br., w związku z obchodami 70-lecia tej Uczelni.

■ W dniach 28.05-1.06 91 r. delegacja naszej uczelni przebywała we Lwowie na zaproszenie Politechniki Lwowskiej. Podczas pobytu ustalono program i podpisano porozumienie o współpracy naukowej i dydaktycznej między Uczelniami.

INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI UCZELNI W 1990 ROKU (opracowana na podstawie "Sprawozdania z działalności Politechniki Śląskiej za 1990 rok" przedłożonego na posiedzeniu Senatu w dniu 8.04.1991 r.)

Sprawozdanie z działalności Uczelni za 1990 rok zawiera 21 stron, w tym 12 różnych zestawień tabelarycznych. W niniejszej informacji - z konieczności skróconej - zawarto najistotniejsze elementy tego sprawozdania. Pominęto w niej działalność naukowo-badawczą, która była referowana na posiedzeniu Senatu 4 marca br. oraz działalność wydawniczą (informacje na te tematy były opublikowane w nr 6 "Z ŻYCIA..."). Z podobnej przyczyny nie zamieszczono również omówienia działalności remontowej i inwestycyjnej (p. nr 4 "Z ŻYCIA...")

Zatrudnienie

Wg stanu na dzień 31.12.1990 r. w Politechnice Śl. zatrudnionych było 3.569 pracowników w pełnym wymiarze etatu i 414 pracowników w

niepełnym wymiarze etatu. W grupie pracowników zatrudnionych w pełnym wymiarze, liczba nauczycieli akademickich wynosiła 1.551 (ok. 43%). Wynika stąd, że na 1 nauczyciela akademickiego przypadało 1,3 pracownika zatrudnionego w szeroko pojmowanej obsłudze Uczelni. Struktura zatrudnienia nauczycieli akademickich była następująca: profesorowie - 6,8%, docenci - 10,6%, adiunkci - 43,3%, wykładowcy i st. wykładowcy - 9,8%, asystenci i st. asystenci - 19,2%, asystenci-stażysty - 8,3% oraz lektorzy, instruktorzy wf, naucz.p.obr i st.kustosze dypl. - 2,0%. W grupie pozostałych pracowników liczącej 2.018 pracowników pełnoetatowych, najliczniejsi są pracownicy ekonomiczno-administracyjni (29,7%), a następnie pracownicy inżynieryjno-techniczni (27,5%) i pracownicy obsługi (26,4%). W 1990 r. nastąpił wzrost zatrudnienia nauczycieli akademickich o 65 osób (w tym o 54 w grupie asystentów) oraz zmniejszenie o 28 osób w grupie pracowników inż-techn. w porównaniu z końcem grudnia 1989 r. Zmniejszyła się także o 28 osób liczba zatrudnionych w niepełnym wymiarze etatu.

Kształcenie studentów

Liczba studentów wszystkich rodzajów studiów (bez cudzoziemców) wg stanu na koniec grudnia 1990 r. wynosiła 7.943, w tym na studiach dziennych - 6.763 (ok. 85%). W porównaniu z 1989 r. nastąpił wzrost liczby studiujących o 268 osób, w tym na studiach dziennych o 161 osób. Trzy pierwsze miejsca pod względem liczby studentów zajmują: RAu - 1497, RG - 1488, RB - 781.

W 1990 r. przyjęto na I rok studiów dziennych 1814 osób (o 27 więcej, niż w 1989 r.) oraz 196 osób na I rok studiów dla pracujących (o 49 mniej, niż w 1989 r.).

W tym samym roku dyplom ukończenia studiów uzyskało 910 osób, w tym na studiach dla pracujących 77. W porównaniu z 1989 r. liczba absolwentów zmniejszyła się o 68 osób. W okresie sprawozdawczym uruchomiono na Wydziale Automatyki, Elektroniki i Informatyki nowy kierunek kształcenia - "Telekomunikacja", a na Wydziale Inżynierii Środowiska - specjalność - "Biotechnologia środowiska".

Kształcenie kadry naukowej

W roku 1990 zostały zakończone 43 przewody doktorskie i 26 habilitacyjnych. W porównaniu z 1989 r. nastąpił wzrost liczby habilitacji o 7, a doktorów o 2. Największą liczbę stopni naukowych uzyskano w dyscyplinach: "Budowa i Eksploatacja Maszyn" - 8 habilitacji i 6 doktoratów oraz "Górnictwo i Geologia" - 7 habilitacji i 5 doktoratów. Tytuł naukowy profesora zwyczajnego uzyskały 4 osoby, a tytuł profesora nadzwyczajnego - 11 (do wejścia w życie nowej Ustawy), mianowano 5 osób na stanowisko docenta i 9 osób na stanowisko docenta kontraktowego. Ponadto, w listopadzie Rektor powołał na stanowisko profesora nadzwyczajnego 8 osób (już zgodnie z Ustawą). W ramach programu kształcenia kadry skierowano na staże krajowe 17 nauczycieli akademickich, przyznano stypendium habilitacyjne dla 9 osób i stypendium doktoranckie dla 2 osób oraz udzielono zwolnień z zajęć dydaktycznych 29 nauczycielom akademickim. W roku akademickim 1989/90 Uczelnia prowadziła 5 studiów podyplomowych, które ukończyło 76 słuchaczy.

Współpraca z zagranicą

Liczba wyjazdów zagranicznych w 1990 r. wynosiła 562 i była mniejsza o 153 w porównaniu z rokiem 1989. Tak więc wprowadzenie zmiany zasad finansowania wyjazdów zagranicznych oraz liberalizacja ograniczeń i uwarunkowań formalno-prawnych nie spowodowały - jak można było zakładać - wzrostu liczby wyjazdów pracowników Uczelni w celach naukowych. Przyczyną zmniejszenia liczby wyjazdów były m.in. przeobrażenia społeczno-polityczne u naszych dotychczasowych partnerów zagranicznych. Świadczy o tym liczba wyjazdów do tzw. krajów "KS", których w 1990 r. było 278, a rok wcześniej 474. Struktura wyjazdów była następująca: staże, kursy i konsultacje - 159; wymiana bezdewizowa - 102; udział w konferencjach, kongresach i zjazdach - 175; kontrakty - 10; inne - 116. W sposób znaczący zmniejszyła się w ubiegłym roku liczba staży w krajach "KS" realizowanych w ramach programów współpracy MEN z zagranicą. Na zgłoszonych 13 wniosków odbyły się jedynie 4 staże, tj. o 12 mniej niż w roku 1989. Wzrosła na-

tomiał liczba staży odbywanych w krajach "KK" - wprowadzie na zgłoszonych 35 wniosków zrealizowano tylko 20, ale jest to wzrost o 9 staży w porównaniu z 1989 r. W 1990 roku zostały podpisane dwie nowe umowy o współpracy z uczelniami zagranicznymi, tj. z Uniwersytetem Technicznym w Tallinie (Estonia) i Uniwersytetem w Valenciennes (Francja). Podpisano również deklarację o współpracy z Wyższą Szkołą Techniczną w Würzburgu (RFN). Koszty współpracy z zagranicą w ubiegłym roku wynosiły 1.426.038 tys.zł., w tym przyjęcia gości zagranicznych - 89.318 tys.zł, i opłata za udział Uczelni w Europejskim Stowarzyszeniu Rektorów - 26.887 tys.zł. Oznacza to, że prawie 92% poniesionych kosztów na współpracę z zagranicą stanowiły koszty związane z wyjazdami naszych pracowników za granicę. Zasadnicza część kosztów wyjazdów zagranicznych została pokryta ze środków działalności naukowo-badawczej (1.039.313 tys.zł).

Gospodarka środkami majątkowym i finansowymi

Majątek trwały Politechniki Śląskiej na dzień 01.01.1990 r. został przeszacowany i jego wartość wynosiła 287.030.181 tys.zł (31.12.1989 r. - 21.037.890 tys.zł) W 1990 r. nastąpił wzrost tego majątku o 6.581.681 tys.zł i był wynikiem: zakupu aparatury z funduszu rozwoju (3.213,251 tys.zł), nieodpłatnego przejęcia aparatury z prac badawczych (2.963,863 tys.zł), nieodpłatnego przekazania Uczelni aparatury i urządzeń (374.018 tys.zł). Pozostałą kwotę (31.349 tys.zł) przyrostu majątku trwałego stanowiły inne przychody. Jednocześnie wystąpiło zmniejszenie stanu majątkowego o kwotę 18.303.205 tys.zł w związku z: likwidacją zużytych środków trwałych (3.109.248 tys.zł); obniżeniem wartości komputerów (13.393.518 tys.zł), sprzedażą środków trwałych (1.514.832 tys.zł) nieodpłatnym przekazaniem urządzeń innym instytucjom (260.820 tys.zł) oraz z tytułu innych rozchodów (24.787 tys.zł). Ostatecznie więc wartość środków trwałych na dzień 31.12.1990 r. wynosiła 275.308.657 tys.zł. Wartość ta została ponownie przeszacowana do kwoty 673.515.208 tys.zł.

W wyniku zakupów zrealizowanych w 1990 r., wartość przedmiotów nie-

trwałych i księgozbiorów Uczelni wzrosła o 170% i na dzień 31.12.1990 r. wynosiła 5.995.552 tys.zł, w tym księgozbiory - 1.161.933 tys.zł. Wartość przedmiotów nietrwałych i materiałów (w tym także książek i czasopism) zakupionych w 1990 r. przez jednostki działalności podstawowej ze środków budżetowych wynosiła 4.562.232 tys.zł. Znaczną część tych kosztów (tj. ok. 36%) poniesiono na zakup książek i czasopism dla Biblioteki Głównej.

Stan konta dewizowego Uczelni na dzień 01.01.1990 r. wynosił 93.180 USD. Ze względu na zmianę ustawy dewizowej, anulowanie przepisów o Dewizowym Funduszu Stypendialnym i niestabilność kursu dewizowego dolara, Uczelnia zrezygnowała z zachowania konta dewizowego. Posiadane dewizy przeznaczono w roku ubiegłym na zakup aparatury (91.427 USD) oraz wyjazdy zagraniczne (1.753 USD). Osobowy fundusz płac dla Uczelni w 1990 r. kształtowany był przez MEN w sposób, który uniemożliwiał prowadzenie odpowiedniej polityki płacowej. Podstawowy, czyli tzw. bazowy limit płac na 1990 r. został ustalony przez MEN dopiero w kwietniu i wynosił 18.045.600 tys.zł. W okresie roku następowało sukcesywne zwiększanie tego limitu na kolejne regulacje płacowe. Łączne dofinansowanie limitu bazowego wynosiło 34.802.100 tys.zł, a zatem ostateczna kwota osobowego funduszu płac była równa 52.847.700 tys.zł, czyli większa o 192% w stosunku do limitu bazowego. Zmiany płac w roku ubiegłym - jak pamiętamy - miały charakter okresowy, tj. co kwartał wprowadzano nowe stawki, a po upływie każdego kwartału następowało wyrównywanie poziomu płac do średniej w sferze produkcji materialnej. Taki sposób wprowadzania zmian płacowych wymagał dużego zaangażowania, szczególnie pracowników Działu Wynagrodzeń, bowiem z jednej strony należało kierować się wytycznymi określonymi przez MEN w zakresie wysokości płac dla poszczególnych grup pracowniczych, a z drugiej limitem osobowego funduszu płac. W efekcie takich działań nastąpiło nieznaczne przekroczenie limitu osobowego funduszu płac o 18.097 tys.zł (tj. o 0,034%)

Wyniki działalności eksploatacyjnej

Działalność eksploatacyjna Uczelni obejmuje następujące sfery: dydaktyczno-wychowawczą, umowną badawczą, prace rozpoznawcze, domy i stołówki studenckie, gospodarczo-usługową i remontową. Łączne dochody w roku 1990 z wymienionych sfer działalności wyniosły 203.430.575 tys.zł. Koszty własne były znacznie niższe i w efekcie powstała nadwyżka finansowa w wysokości 25.242.008 tys.zł.

Zasadnicza część tej nadwyżki powstała w sferze działalności dydaktyczno-wychowawczej (16.318.869 tys.zł). Wysoki dodatni wynik finansowy uzyskano również w działalności badawczej (8.364.620 tys.zł).

Nadwyżka w sferze działalności dydaktyczno-wychowawczej powstała przede wszystkim wskutek przekazania Uczelni dodatkowych dotacji z MEN dopiero w grudniu ubiegłego roku (z tytułu wzrostu cen i zgłaszanych przez Uczelnię dodatkowych potrzeb związanych z pojęciem nowych zadań w tej działalności). Na dodatni efekt finansowy złożyły się także dodatkowe, nie planowane dochody Uczelni oraz obniżenie poziomu niektórych kosztów. W roku ubiegłym Uczelnia uzyskała - oprócz podstawowej dotacji budżetowej na działalność dydaktyczno-wychowawczą - dotacje na import czasopism (1.500 mln zł), dotacje z tytułu kształcenia studentów zagranicznych (818 mln zł) oraz dotacje na organizację praktyk studenckich (464 mln zł). Ponadto uzyskano większe od planowanych dochody własne m.in. z tytułu opłat za kształcenie studentów zagranicznych (488 mln zł), wynajem pomieszczeń i sprzętu (247 mln zł) oraz z tytułu wprowadzenia przez NBP oprocentowania rachunków bankowych (1.873 mln zł) i usług materialnych i niematerialnych (877 mln zł). Obniżenia kosztów własnych wystąpiły głównie z powodu zmniejszonych kosztów energii i zużycia materiałów i paliw. Uzyskana nadwyżka finansowa w sferze działalności dydaktyczno-wychowawczej została przeznaczona na fundusz rozwoju Uczelni.

W sferze umownej działalności badawczej uzyskana nadwyżka finansowa wynika nie tylko ze wzrostu wartościowego sprzedaży prac badawczych, lecz również z obniżenia kosztów pośrednich. W planach na 1990

rok zakładano poziom narzutu kosztów pośrednich średnio w wysokości 115%, a w wyniku wzrostu wynagrodzeń osobowych w działalności dydaktycznej obniżył się on do poziomu 91%, co w efekcie spowodowało zwiększenie zysku z działalności badawczej o ok. 2.075 mln zł. Poziom zysku z tej działalności nie jest jednak wysoki (19%), na co wpłynęła m.in. realizacja tzw. grantów uczelnianych bez naliczania zysku.

W sferze domów i stołówek studenckich wystąpiła konieczność dofinansowania ze środków funduszu stypendialnego, ze względu na niskie dochody z opłat za korzystanie z domów studenckich. Sytuacja ta musi ulec zmianie w roku bieżącym, bowiem nowe przepisy o pomocy materialnej dla studentów zobowiązują Uczelnię do uzyskania dochodów z tytułu opłat za korzystanie z domów studenckich w wysokości 50% kosztów utrzymania.

Działalność remontowa Uczelni została dofinansowana z funduszu rozwoju, z części powstałej nadwyżki finansowej uzyskanej w sferze działalności dydaktyczno-wychowawczej. Przy planowanych kosztach własnych działalności remontowej w wysokości 19.800.000 tys. zł, nastąpiło bowiem przekroczenie tej kwoty o 1.284.846 tys. zł.

Podział nadwyżki finansowej i stan funduszy Uczelni

Uzyskana w 1990 r. nadwyżka finansowa w wysokości 25.242.008 tys. zł została przeznaczona na fundusz rozwoju (23.457.380 tys. zł) i uczelniany fundusz nagród (1.784.628 tys. zł). Stan funduszu rozwoju Uczelni na dzień 01.01.1990 r. wynosił 730.970 tys. zł, a na dzień 31.12.1990 r. - 7.983.261 tys. zł, natomiast kwota uczelnianego funduszu nagród na koniec 1990 r. wynosiła 1.815.554 tys. zł.

Dochody i koszty działalności Uczelni

Całkowite dochody roczne Uczelni związane z działalnością dydaktyczno-wychowawczą i remontową oraz umowną działalnością badawczą w 1990 r. wyniosły 186.512.226 tys. zł (dotacje z budżetu - ok. 68%, dochody własne - ok. 32%), natomiast koszty - 162.856.503 tys. zł. Ważniejsze udziały w kosztach rocznych kształtowały się następująco:

wynagrodzenie osobowe - 29,6%, podatek od płac i składki ZUS - 19,3% usługi remontowe i konserwacja - 12,8%. materiały i przedmioty nietrwałe - 6,1%, energia - 3,4% oraz amortyzacja - 3,3%. Pozostałe składniki kosztów były niższe od 3% i np. odpisy na fundusz socjalny i mieszkaniowy wyniosły łącznie 3.982.162 tys. zł (ok. 2,4%), a podróże służbowe - 1.808.044 tys. zł (ok. 1,1%).

Informacje Działu Aparatury Naukowej

Zakupy aparatury w 1990 r. zostały zrealizowane ze środków inwestycyjnych oraz ze środków przeznaczonych na realizację programu komputeryzacji Uczelni. Ponadto poważna część aparatury została zakupiona w ramach realizacji prac NB. Jednostki działalności podstawowej dokonały zakupu aparatury ze środków inwestycyjnych za kwotę 2.319.712 tys. zł, natomiast wartość aparatury przejętej z NB przez te jednostki wynosiła 3.219.907 tys. zł, a wartość aparatury zakupionej w ramach programu komputeryzacji 899.919 tys. zł. Oprócz tego inne jednostki Uczelni (Administracja, Dziekanaty, Zakłady Graficzne itp.) zrealizowały zakupy za kwotę 1.046.352 tys. zł (w tym ze środków inwestycyjnych - 884.946 tys. zł). Łączna wartość nabytej w 1990 r. aparatury wyniosła: 7.485.791 tys. zł. Wartość aparatury - w tys. zł - zakupionej przez jednostki poszczególnych Wydziałów przedstawia się następująco (w tym - w nawiasach podano wartość aparatury przejętej z NB): RAR - 20.286 (-), RAU - 2.088.840 (1.291.619), RB - 315.181 (158.635), RCh - 264.385 (97.298), RE - 585.183 (327.412), RG - 328.009 (53.196), RI - 189.271 (74.668), RMF - 318.087 (91.664), RME - 267.586 (21.261), RMT - 622.455 (371.295), RM - 597.132 (269.186), RT - 85.926 (27.911).

ZJAZD DZIEKANÓW WYDZIAŁÓW ELEKTRYCZNYCH

Z inicjatywy Władz Dziekańskich Wydziału Elektrycznego Politechniki Śląskiej odbył się w dniach 20-22 maja br. w Gliwicach i Wiśle pierw-

szy Ogólnopolski Zjazd Dziekanów Wydziałów Elektrycznych wyższych szkół technicznych. W Zjeździe uczestniczyli Dziekani Wydziałów Elektrycznych 13 Politechnik (Białystok, Częstochowa, Gdańsk, Gliwice, Kielce, Kraków, Lublin, Łódź, Poznań, Rzeszów, Szczecin, Warszawa, Wrocław), AGH Kraków, 3 Wyższych Szkół Inżynierskich (Opole, Radom, Zielona Góra) i Akademii Techniczno-Rolniczej w Bydgoszczy. Przybyli również zaproszeni goście: prof.dr hab.inż. Zbigniew CIOK - przewodniczący Komitetu Elektrotechniki PAN i przewodniczący Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Elektrotechniki Teoretycznej i Stosowanej, prof.dr inż. Tadeusz ŚLIWIŃSKI - z-ca sekretarza Wydziału IV PAN, prof.dr hab.inż. Eugeniusz KOZIEJ - v-ce przew. Zarządu Głównego PTETiS, prof.dr hab.inż. Jan POPCZYK - prezes S.A. Polskie Sieci Elektroenergetyczne. Stowarzyszenie Elektryków Polskich reprezentowali przewodniczący Centralnej Komisji Szkolenia Elektrycznego i Wydawnictw dr inż. Zbigniew LUBCZYŃSKI oraz jego zastępca doc.dr inż. Jerzy HICKIEWICZ. Wśród zaproszonych gości byli również Rektorzy-Elektrycy: prof.dr hab.inż. Wilibald WINKLER (Pol. Śląska), prof.dr hab.inż. Włodzimierz KROLOPP (Pol. Lubelska), prof.dr hab.inż. Piotr WACH (WSI Opole), prof.dr hab.inż. Marian MIŁEK (WSI Zielona Góra).

Zjazd rozpoczął się od spotkania na Wydziale Elektrycznym naszej Uczelni, w ramach którego uczestnicy zapoznali się z bazą laboratoryjną poszczególnych jednostek organizacyjnych Wydziału oraz warunkami pracy studentów i pracowników. Uczestników spotkania powitali JM Rektor prof. W. WINKLER oraz Dziekan Wydziału prof. T. GLINKA.

Dwudniowe obrady, które odbyły się następnie w Wiśle (na koszt uczestników), toczyły się w atmosferze troski o właściwy rozwój kształcenia inżynierów elektryków w nowych warunkach społeczno-gospodarczych. Program pierwszego dnia obrad obejmował wymianę informacji na temat struktury organizacyjnej Wydziałów i ich historii, kadry i podstawowych kierunków badań oraz zagadnień związanych z procesem kształcenia (specjalności, nabór kandydatów na studia, sprawność studiów itp.). W dyskusji dokonano również wymiany poglądów na temat

zasad powoływania na stanowiska profesorskie w poszczególnych uczelniach oraz tzw. rotacji adiunktów.

W drugim dniu obrad odbyły się dyskusje panelowe obejmujące następujące tematy: Kierunki i specjalności w ramach Elektrotechniki (ref. prof. Z. Ciok); Studia - jedno, czy dwustopniowe (ref. prof. R. Wach); Programy studiów - różnorodność, czy unifikacja (ref. prof. St. Bolkowski); Zagadnienia dotyczące przewodów doktorskich i habilitacyjnych (ref. prof. T. Glinka); Zasady współpracy Wydziałów Elektrycznych w Polsce na przyszłość (ref. doc. K. Kluszczyński).

Atrakcyjnym uzupełnieniem roboczej części Zjazdu był "Koncert Mozartowski przy świecach" w wykonaniu T. Trzaskalika (fortepian), A. Respondek (flet) i A. Bury (fagot) oraz mini recital fortepianowy muzyki polskiej w wykonaniu doc. K. Kluszczyńskiego i monodram "Shirley Valentine" W. Russella w wykonaniu M. Stachowiak z Teatru Zagłębia w Sosnowcu.

Uczestnicy Zjazdu postanowili, że spotkania takie odbywać się będą cyklicznie. W następnym roku gospodarzem spotkania będzie Wydział Elektryczny Politechniki Gdańskiej.

RÓŻNE

■ W skład Komitetu Badań Naukowych w wyniku przeprowadzonych wyborów weszli trzej profesorowie naszej Uczelni: prof.dr hab.inż. Jerzy BURSA (RMT), prof.dr hab.inż. Jan DARLEWSKI (RMT), prof.dr hab.inż. Antoni NIEDERLIŃSKI (RAU). Czwarty nasz przedstawiciel - prof. dr inż. Stefan WĘGRZYN, który uzyskał także odpowiednią liczbę głosów, został zakwestionowany przez Komisję Wyborczą ze względów formalnych (prof. S. Węgrzyn pełni funkcję Dyrektora Instytutu Polskiej Akademii Nauk).

■ Wieczorem dnia 20 maja br. zamaskowani napastnicy po sterroryzowaniu portierki w budynku Wydziału Mechanicznego Energetycznego dokonali kradzieży pięciu zestawów komputerowych. Straty oszacowano na ok. 142 mln zł. O tempora, o mores!

■ W dniach 22-24 maja br. odbyły się tradycyjne Igrzyżki Glików Gliwickich. Rozpoczął je pochód przebie-

rańców, w którym wziął udział Prorektor d/s Studenckich prof. B. POCHOPIEŃ. Po drodze "uprowadzono" członkinię Zarządu Miasta panią M. MAKULSKĄ, którą na Rynku wykupił v-ce Prezydent Gliwic pan M. MACIEJCZYK, wręczając organizatorom klucze do bram Miasta. Następnie odbyły się różnego rodzaju konkursy oraz występy artystyczne O. GROTOŃSKIEGO i M. ZWIERZCHOWSKIEJ.

Trzy dni minęły pod znakiem koncertów, turniejów sportowych i wspólnej zabawy. M.in. rozegrano rewanżowy mecz policjanci-studenci, który zakończył się wysokim zwycięstwem studentów 10:1.

Jak poinformowali nas organizatorzy, tegoroczne gry mogły się odbyć dzięki uzyskanej pomocy rzeczowej od kilku sponsorów.

KRONIKA ŻAŁOBNA

■ 30 kwietnia 1991 r. zmarła nagle w wieku 66 lat prof. zw. dr hab. inż. Maria ZDYBIEWSKA, wieloletni Dziekan i Prodziekan Wydziału Inżynierii Środowiska, b. Dyrektor Instytutu Inżynierii i Technologii Wody, Ścieków i Odpadów, Kierownik Zakładu Technologii Wody i Ścieków, konsultant Instytutu Ciężkiej Syntezy Organicznej w Błachowni, współpracownik Instytutu Kształtowania Środowiska PAN w Zabrze i Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej w Warszawie, b. radna MRN w Gliwicach i WRN w Katowicach. W uznaniu zasług dla szkolnictwa wyższego i ochrony środowiska odznaczona Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem 40-lecia Politechniki Śląskiej, Złotą Odznaką PZITS oraz wieloma innymi odznaczeniami.

W zmarłej społeczność akademicka Politechniki Śl. utraciła cenionego pracownika nauki, opiekuna i promotora młodej kadry, wychowawcę i przyjaciela młodzieży, człowieka życzliwego, oddanego całym sercem Uczelni i macierzystemu Wydziałowi. Uroczystości pogrzebowe odbyły się 4 maja br. w Gliwicach.

■ 9 maja 1991 r. zmarł w wieku 88 lat doc. dr inż. Tadeusz ŚWIERZ, emerytowany pracownik naukowo-dydaktyczny Katedry Metaloznawstwa Politechniki Śląskiej oraz Wydziału Wychowania Technicznego Uniwersytetu Śląskiego, zasłużony wychowaw-

ca młodzieży akademickiej. Był pracownikiem o wysokich kwalifikacjach zawodowych. W pamięci wszystkich tych, którzy się z Nim zetknęli, a szczególnie swoich wychowanków, pozostanie na zawsze jako człowiek prawy, dobry organizator i pedagog. W zmarłym utraciliśmy cenionego pracownika, kolegę i przyjaciela młodzieży.

Pogrzeb odbył się 13 maja br. na Cmentarzu Centralnym w Gliwicach.

■ 15 maja 1991 r. zmarł w wieku 68 lat prof. zw. dr hab. inż. Antoni BOGUCKI, Dyrektor Instytutu Elektroenergetyki i Sterowania Układów Wydziału Elektrycznego, doktor honoris causa Nowosybirskiego Instytutu Elektrotechnicznego i Mariupolskiego Instytutu Metalurgicznego, Generalny Dyrektor Energetyki II stopnia, członek Komisji Energetyki PAN, członek rad i komitetów naukowych licznych instytucji krajowych i zagranicznych, poseł na Sejm PRL V kadencji, Prorektor Politechniki Śląskiej w latach 1969 - 1972 oraz Prodziekan Wydziału Elektrycznego w latach 1967-69. Długoletni członek Stowarzyszenia Elektryków Polskich.

Ceniony w kraju i za granicą specjalista w dziedzinie eksploatacji i automatyzacji systemu elektroenergetycznego, autor i współautor szeregu opracowań i publikacji naukowych, wychowawca wielu pokoleń studentów, opiekun i promotor młodej kadry naukowej.

Za wieloletnią, pełną poświęcenia pracę i działalność społeczną odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Edukacji Narodowej, Orderem Sztandaru Pracy II klasy, Złotym Krzyżem Zasługi oraz Medalami 40-lecia, 25-lecia i 15-lecia Politechniki Śląskiej. Wyodróżniony tytułami honorowymi: Zasłużony Nauczyciel PRL, Zasłużony Energetyk PRL, Zasłużony dla Politechniki Śląskiej i Zasłużony Popularyzator Wiedzy TWP.

W zmarłym społeczność akademicka Politechniki Śl. utraciła oddanego nauczyciela akademickiego, naukowca, człowieka życzliwego, w pełni oddanego Uczelni i Wydziałowi Elektrycznemu. Licznie zgromadzona młodzież, wychowankowie i koledzy pożegnali na zawsze Profesora na Cmentarzu Centralnym w Gliwicach.

Uroczystości pogrzebowe odbyły się 18 maja br.

■ 24 maja 1991 r. zmarł nagle, po krótkiej chorobie. w wieku 48 lat dr inż. Jarosław FLIGIER, adiunkt w Instytucie Chemii Analitycznej i Ogólnej Wydziału Chemicznego, ceniony w kraju i za granicą specjalista w dziedzinie potencjometrycznych metod analitycznych. Był autorem szeregu opracowań i publikacji naukowych z zakresu analizy chemicznej i ochrony środowiska. W uznaniu zasług dla szkolnictwa wyższego odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi, wyróżniony wieloma nagrodami Ministra Edukacji Narodowej i Rektora Politechniki Śląskiej. W zmarłym utraciliśmy cenionego pracownika nauki, dydaktyka, wychowawcę i przyjaciela młodzieży, prawego człowieka. Pogrzeb odbył się 28 maja br. na Cmentarzu Centralnym w Gliwicach.

SPORT

Do dnia zamknięcia niniejszego numeru (31.05.91 r.), z Akademickiego Związku Sportowego otrzymaliśmy jedynie informacje z trzech imprez odbytych w kwietniu br.

Tenis stołowy;

■ W dniach 17-18.04. br. odbyły się w Gdańsku Akademickie Mistrzostwa Polski AZS w kategorii juniorów i młodzieżowców. W Mistrzostwach nasi zawodnicy zdobyli w sumie 6 medali. W kategorii młodzieżowców: Grzegorz IWANIUK (ZSzB) - srebrny medal, Wojciech ZEMŁA (TS) - brązowy medal oraz w grze podwójnej IWANIUK-ZEMŁA - złoty medal. W kategorii juniorów: Marcin KOWALCZYK (SP nr 4) - brązowy medal, w grze drużynowej Piotr ŻURAWŁOW i Wojciech KOŁODZIEJCZYK - srebrny medal i w grze mieszanej W. KOŁODZIEJCZYK - złoty medal.

■ 18.04.br. odbył się w Lidzbarku Welskim finał Przeglądu Sportowego. Spośród naszych zawodników, którzy dobrnęli do tego finału Rafał KUROWSKI zajął 2 miejsce w kategorii wiekowej 1978-79, a Leszek ZAJĄC miejsce 9-12 w kategorii 1977.

Judo

■ 13.04. br. odbyły się w Katowicach-Piotrowicach strefowe eliminacje

do Ogólnopolskiej Spartakiady Juniorów Młodszych w judo. W kat. 68 kg 1 miejsce zdobył Jarosław WAŻNY, zaś w kat. 75 kg Piotr MŁYŃCZAK był trzeci, a Piotr MARCINIAK - piąty. Tym samym cała trójka zakwalifikowała się do finałów OSM, które odbyły się na początku maja bieżącego roku.

Sprostowania

W numerze 7 "Z ŻYCIA" (str. 3) chochlik drukarski zmienił imię prof. Włodzimierza STAROSOLSKIEGO. Pana Profesora i Czytelników przepraszamy.

W tym samym numerze za sprawą chochlika opuszczony został fragment wypowiedzi JM Rektora (str.11) którego pełne brzmienie jest następujące: "... U nas jeszcze - zresztą tak, jak w całym kraju obowiązuje zarządzenie MEN, które wyznacza liczbę godzin zajęć społecznych i co więcej, ogranicza zakres tematyczny tych zajęć. W najbliższym czasie (23-24.04. br.) odbędzie się konferencja Rektorów Wyższych Szkół Technicznych w Rzeszowie i postawimy problem humanizacji techniki...".

Opracowanie redakcyjne: dr inż. Marian MIKRUT, Instytut Elektroenergetyki i Sterowania Układów, Gliwice ul. B. Krzywoustego 2, p. 623. tel. 26-22.